

AFGØRELSE FRA ANKENÆVNET FOR BUS, TOG OG METRO

- Journalnummer:** 2018-0161
- Klageren:** XX
6000 Kolding
- Indklagede:
CVRnummer:** Sydtrafik
29942897
- Klagen vedrører:** Indgivelse af politianmeldelse for bedrageri mod klageren ved rejse på sin ægtefælles rejsekort
- Parternes krav:** Klageren gør gældende, at Sydtrafik ikke uden nærmere undersøgelse af sagen var berettiget til at indgive politianmeldelse mod hende
Indklagede gør gældende, at de ikke har lovhjemmel til at undersøge om, der er begået en lovovertrædelse ved rejse på en andens rejsekort, hvorfor de nødvendigvis må overgive sagen til undersøgelse hos politiet
- Ankenævnets sammensætning:** Nævnensformand, landsdommer Tine Vuust
Rasmus Markussen
Torben Steenberg
Bjarne Lindberg Bak
Helle Berg Johansen

Ankenævnet for Bus, Tog og Metro har på sit møde den 12. december 2018 truffet følgende

AFGØRELSE:

Sydtrafik var i den konkrete sag ikke uden en egentlig sagsbehandling berettiget til at indgive en politianmeldelse mod klageren.

Sydtrafik skal betale 10.000 kr. i omkostninger for tabt til ankenævnet, jf. vedtægterne § 25, stk. 2.

Da klageren har fået medhold i klagen, tilbagebetales klagegebyret, jf. ankenævnets vedtægter § 24, stk. 2.

- oOo -

Hver af parterne kan anlægge sag ved domstolene om de forhold, som klagen har vedrørt.

Klageren henvises til at søge yderligere oplysning om eventuel bistand i forbindelse med sagsanlæg på www.domstol.dk, www.advokatsamfundet.dk og /eller eget forsikringssselskab om eventuel forsikringsretshjælp.

-oOo-

SAGENS OMSTÆNDIGHEDER:

Klageren rejste den 8. juni 2018 med bussen i Vejle. Ifølge klageren opdagede hun, da hun kom ind i bussen, at hun ikke havde sin pung med og derfor hverken sit rejsekort eller penge. Buschaufføren havde ikke noget imod, at hun checkede ind med sin ægtefælles personlige rejsekort, hvorpå der var navn og billede. Ved busskifte foretog hun et skifte-check ind, idet hun tog det som en selvfølge, at hun kunne bruge sin mands rejsekort også dér.

Men ved en efterfølgende kontrol blev hun pålagt en kontrolafgift på 750 kr. for rejse på en andens personlige rejsekort. Kontrolløren inddrog ikke rejsekortet.

Den 12. juni 2018 anmodede klageren Sydtrafik om at frafalde kontrolafgiften og tilføjede:

*"da jeg jo ikke på nogen som helst måde har forsøgt at snyde systemet. Jeg har jo betalt for min rejse, og beløbet bliver trykket fra samme konto uanset om det er mit eller min mands rejsekort. Vi har fælles konto og adresse, og hvis du giver ham et kald, eller hvad nu du synes der skal gøres, kan du se at jeg ikke har misbrugt hans rejsekort. Jeg få jo heller ikke ekstra rabat for at bruge min mands rejsekort frem for mit eget. Det var bare den eneste mulighed jeg havde for at betale min rejse.
Jeg mener ikke, at jeg på nogen måde har forsøgt at snyde systemet og er selvfølgelig blevet klar over, at denne måde ikke var en god måde at betale sin rejse på."*

Sydtrafik fastholdt kontrolafgiften over for klageren og begrundede dette således:

"Sydtrafik forholder sig ikke på nogen måde til hvorvidt der er forsøgt at snyde systemet, eller andet, men til de faktiske forhold. Du er antruffet i bussen uden gyldig rejsehjemmel, jf. de landsdækkende rejsebestemmelser afsnit

2.7<https://www.rejsekort.dk/~media/rejsekort/pdf/flr/faelles-landsdaekkende-rejseregler.pdf>

Du har rejst på din mands personlige rejsekort, hvilket er at rejse uden gyldig rejsehjemmel. Det har intet at gøre med om din mand synes det er i orden du rejser på hans kort. Der vil altid være navn på et personligt rejsekort, og på din mands kort er der også billede. Som indehaver af et rejsekort har du pligt til at sætte dig ind i de bestemmelser der er til det, idet du accepterer bestemmelserne ved købet.

Efter indførslen af Takst Vest optjenes der personlig rabat på et rejsekort, afhængig af hvor mange rejser du har, så der kan også være tale om en overtrædelse af straffeloven. Derfor skal jeg meddele dig, at du i denne forbindelse også bliver anmeldt til politiet, som kan undersøge den side af sagen."

Sydtrafik har i tilknytning hertil anført, at Takst Vest blev indført d. 18. marts 2018 og medførte, at rejsekortkunder hos Sydtrafik begyndte at optjene individuel rabat, hvilket ikke havde været tilfældet tidligere, hvor Sydtrafik i stedet havde en flad rabatstruktur, hvor alle fik samme rabat, uanset hvor ofte de rejste. Dette har betydet, at Sydtrafik ser med større alvor på kunder, som rejser på en andens personlige rejsekort, da der derved er mulighed for at rejse med en rabat, som man ikke har ret til, eller hjælpe andre til at optjene en rabat, som de ikke er berettiget til. Sydtrafik kan undersøge kundens rejser og rejsemønstre, og det samme gør sig gældende for det rejsekort, som klageren rejste på, men de kan ikke udlede hvem, der har rejst på kortet, og de har ikke hjemmel til at udspørge kunden om det.

Den 15. juni 2018 indgav Sydtrafik politianmeldelse mod klageren, idet de anførte, at der kunne være begået en overtrædelse af straffelovens § 279 (bedrageri) og/eller § 174 (brug af en anden persons dokument).

Klageren indgav herefter klage til ankenævnet over politianmeldelsen, men ikke over selve kontrolafgiften, som hun accepterede.

Den 16. november 2018 traf politiet afgørelse om ikke at indlede en efterforskning i sagen, idet der ikke var begået nogen strafbar handling:

Ikke grundlag for at indlede en efterforskning

Jeg har i dag besluttet ikke at indlede en efterforskning af den anmeldelse om Bedrageri begået den 08/05-2018 kl. 12.43 på j. 5, 6000 Kolding, som politiet modtog den 19/06-2018.

Det fremgår af sagen, at De er forurettet i sagen.

Begrundelse

Begrundelsen for min afgørelse er, at politiet kun efterforsker sager, hvor der er en rimelig formodning om, at der er begået noget strafbart. Det mener jeg ikke, at der er i dette tilfælde.

Jeg har lagt vægt på, at det forhold, som er beskrevet i Deres anmeldelse, ikke er strafbart.

Sydtrafik har hertil oplyst til ankenævnet, at de har valgt ikke at anke politiets afgørelse, men at dette ikke er en accept af, at forholdet ikke er en overtrædelse af straffeloven, men en accept af at der i dette tilfælde ikke er fundet grund til at efterforske yderligere, og at de fortsat mener, at der kan være tale om en overtrædelse af straffeloven, da brug af en andens personlige kort medfører, at kunden opnår en uberettiget rabat.

ANKENÆVNETS BEGRUNDELSE:

Indledningsvist bemærker ankenævnet, at det alene er spørgsmålet om indgivelse af politianmeldelsen, som klagen vedrører, idet klageren har accepteret kontrolafgiften for rejse på sin ægtefælles personlige rejsekort.

Efter De fælles Landsdækkende Rejseregler pkt. 2.8. betragtes det som misbrug, hvis kunden rejser alene på en andens rejsekort personligt, *og misbrug medfører, at forholdet anmeldes til politiet, idet misbrug kan være strafbart.*

Sydtrafiks politianmeldelse vedrørte bl.a. overtrædelse af straffelovens § 279 om bedrageri, som har følgende ordlyd:

”For bedrageri straffes den, som, for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, ved retsstridigt at fremkalde, bestyrke eller udnytte en vildfarelse bestemmer en anden til en handling eller undladelse, hvorved der påføres denne eller nogen, for hvem handlingen eller undladelsen bliver afgørende, et formuetab.”

Efter straffeloven skal gerningsmanden have realiseret et gerningsindhold ved en adfærd, der skal være et resultat af en bevidst handling eller undladelse. Handlingen skal desuden være begået med den fornødne tilregnelse, hvilket indebærer, at gerningsmanden skal have handlet forsættigt.

Ankenævnet finder, at pkt. 2.8. må forstås således, at der kun skal indgives politianmeldelse, hvis der er tale om en vis sandsynlighed for et egentligt misbrug og ikke blot en fejl fra passagerens side, og at der således ikke er tale om en pligtforskrift til at indgive politianmeldelse ved enhver rejse på en andens personlige rejsekort. Det bemærkes i den forbindelse, at det for passageren er et alvorligt skridt at blive meldt til politiet, og at politianmeldelse – og så af hensyn til politiets ressourcer - kun bør anvendes, hvor der er et sagligt grundlag herfor.

Ankenævnet hæfter sig ved, at politianmeldelsen mod klageren ikke var begrundet med en konkret mistanke om misbrug af rabatoptjeningsreglerne, men alene bundede i det forhold, at det i en kontrolsituation blev konstateret, at der var rejst på ægtefællens personlige rejsekort. Kontrolløren inddrog da heller ikke rejsekortet i forbindelse med kontrollen, selv om rejsereglerne bestemmer, at dette sker, når der foreligger mistanke om misbrug.

Sydtrafik har i forbindelse med ankenævnsagens behandling oplyst, at de kunne undersøge klagerens og ægtefællens rejsekorthistorik og eventuelle rabatter, men at dette ikke ville give noget svar på, hvem, der reelt havde rejst på kortet. Sydtrafik har videre anført, at klageren oplyste til kontrolløren, at hun tidligere havde rejst på sin mands rejsekort uden problemer.

Sydtrafik har ikke undersøgt nærmere, om der efter indførelsen af Taks Vest den 18. marts 2018 overhovedet har været rejst på ægtefællens rejsekort, og de har først under ankenævnsagen foreholdt for klageren kontrollørens udtalelse om, at hun i forbindelse med kontrollen oplyste, at hun tidligere havde rejst på sin ægtefælles kort. Klageren har hertil gjort gældende, at ægtefællernes rejsekorthistorik tydeligt viser, at hun ikke har forsøgt at bruge ægtefællens rejsekort for at optjene rabat, da han anvender sit kort meget sjældent, samt at hun ville have betalt mindre for rejsen, hvis hun havde anvendt sit eget rejsekort, som hun bruger meget oftere.

Herefter finder ankenævnet, at Sydtrafik ikke burde indgivet politianmeldelse mod klageren, før de efter en individuel sagsbehandling havde grundlag for at antage, at der var tale om et bevidst misbrug af ægtefællens rejsekort.

Som følge af det anførte skal Sydtrafik betale 10.000 kr. inkl. moms i omkostninger for tabt sag i ankenævnet.

RETSGRUNDLAG:

Fra de dagældende Fælles landsdækkende Rejseregler fra 18/3-2018 - 1/11-2018:

”2.8. Misbrug af rejsehjemmel

Rejsehjemmel må ikke misbruges.

Det betragtes eksempelvis som misbrug, hvis

' der er rettet i dato eller zoner eller foretaget andre ændringer,

' nummeret på pendlerkortets stamkort og værtdiindlæg ikke er ens,

' rejsehjemlen er forfalsket eller videresendt,

' billede på pendlerkort ikke er fastgjort med ubrudt nitte (pariserring) eller lamineringslomme er åben,

' kunden rejser på en anden kundetype, end kunden er berettiget til,

' kunden rejser alene på en andens rejsekort personligt, kortindehaveren skal altid selv være checket ind på kortet på de rejser, hvor et rejsekort personligt benyttes.

Misbrug af rejsehjemmel kan være strafbart.

Misbrug medfører, at rejsehjemlen inddrages, at forholdet anmeldes til politiet, og at selskabet foruden almindelig kontrolafgift kan fremsætte erstatningskrav.

Ved misbrug af mobilbilletter gælder, at ved begrundet mistanke om misbrug eller overtrædelse af reglerne kan både afsender og modtager af rejsehjemlen blive retsforfulgt og/eller spærret for køb af mobilbilletter/-kort. ”

PARTERNES ARGUMENTER OVER FOR ANKENÆVNEN:

Klageren anfører følgende:

”Jeg skriver til jer, da jeg den 2018.06.08 fik en kontrolafgift, som jeg ikke synes, jeg har fortjent, og i den forbindelse har jeg sendt en mail til Sydtrafiks sagsbehandler og bad hende om at undersøge sagen. Jeg har vedhæftet min mailkorrespondance med Sydtrafik.

Som jeg også skrev i mailen til Sydtrafik har jeg fået lov til af buschaufføren at bruge min mands rejsekort, da jeg hverken havde mit rejsekort, penge eller pung på mig. Han har sikkert givet mig lov til det for at være hjælpsom, og det er måske ikke hans opgave at gøre mig opmærksom på konsekvenserne af det, men det havde været meget bedre/nemmere og billigere, hvis jeg ikke havde fået lov til det.

I min mail til sydtrafik bad jeg Sydtrafiks sagsbehandler at bruge lidt tid på at undersøge sagen ved at kigge på mine og min mands rejser, da det er meget tydeligt at se, at jeg ikke har forsøgt at bruge min mands kort for optjene rabat, da min mand bruger sit kort meget sjældent, og jeg havde fået min rejse billigere, hvis jeg havde brugt mit eget, da jeg bruger mit kort meget oftere. Det kunne hun nemt undersøge, men i stedet skriver hun, at hun melder mig til politiet, så de kan undersøge, om jeg har forsøgt at få mere rabat ved at bruge min mands rejsekort, og talte om en overtrædelse af straffeloven.

.....ønsker at I vil tage jer af sagen, da jeg synes, hun har gjort for meget ud af det og vil melde mig til politiet uden at undersøge sagen nærmere og beskylder mig for mere, end jeg har fortjent.

Jeg mener ikke, at jeg på nogen måde har forsøgt at snyde systemet.

Jeg har kontaktet politiet, men de vil ikke oplyse noget om anmeldelsen og resultatet af den. Jeg har fået at vide at jeg skal vente og se ☹

Jeg har en lille kommentar til trafikvirksomhedens bemærkninger.

- kunden rejser på en anden kundetype, end kunden er berettiget til,
- kunden rejser alene på en andens rejsekort personligt, kortindehaveren skal altid selv være checket ind på kortet på de rejser, hvor et rejsekort personligt benyttes.

Misbrug af rejsehjemmel kan være strafbart. Misbrug medfører, at rejsehjemlen inddrages, at forholdet anmeldes til politiet, og at selskabet foruden almindelig kontrolafgift kan fremsætte erstatningskrav.

Som nævnte jeg før har jeg for første fået lov fra buschaufføren og for det andet der står at, misbrug af rejsehjemmel **kan værre** strafbart og(**ikke skal være**). Det er det jeg undre mig over at de valgt at melde mig med det samme til politiet, hvor på min og min mands rejsehistorik er ingen tegn på at forsøge at optjene rabat eller lignende."

Indklagede anfører følgende:

"Sydtrafik forholder sig ikke til om der bevidst er snydt. Sydtrafik forholder sig til om kunden har gyldigt rejsehjemmel og det er ikke tilfældet. De landsdækkende rejseregler <https://www.rejsekort.dk/~media/rejsekort/pdf/flr/faelles-landsdaekkende-rejseregler.pdf> afsnit 2.7.1, siger: "Kunder, der rejser alene på andres rejsekort personligt eller med en anden kundetype, end kunder er berettiget til, rejser uden gyldig rejsehjemmel" Ydermere siger afsnit 2.8 omkring misbrug af rejsehjemmel, at det eksempelvis betragtes som misbrug hvis "kunden rejser alene på en andens rejsekort" og "Misbrug af rejsehjemmel kan være strafbart"

Kunden oplyser i sin klage at "buschaufføren havde ikke noget imod, at jeg tjekkede ind med min mands rejsekort" Kunden oplyser ikke om hun direkte har spurgt chaufføren, og chaufføren kan ved check ind kun se, at der checkes ind som en voksen, ikke hvem kortet tilhører.

Kontrolløren siger, at kunden har oplyst, at hun tidligere har rejst på sin mands kort uden problemer, og hun kunne jo sagtens checke ind på det.

Sydtrafik kan undersøge både [klageren], og hendes mands, rejsekorthistorik og eventuelle rabatter, men det har ingen betydning i forhold til den måde Sydtrafik har håndteret sagen på, så derfor er det ikke medtaget i sagen.

Sydtrafik har ikke fået meddelelse fra politiet om hvor lang sagsbehandlingstid der er i sagen. Det har ikke været kutyme i tidligere anmeldte sager, at vi har fået det. Vi er dog i gang med at undersøge om vi kan få oplyst en forventelig sagsbehandlingstid, og vender tilbage hvis/når vi får et svar fra politiet. Sydtrafik har i denne sag kun modtaget en anmeldelseskvittering fra politiet. Sydtrafik har tidligere oplevet enkelte politi-anmeldte sager, som politiet har valgt at henlægge. I disse tilfælde har Sydtrafik fået besked. Det er dog min erfaring at det godt, i nogle tilfælde, kan tage lang tid for politiet at undersøge en sag.

Jeg vil gerne overfor Ankenævnet fastslå, at Sydtrafik er gået den vej med denne sag, som de fælles landsdækkende rejseregler oplyser i afsnit 2.8

2.8. Misbrug af rejsehjemmel

Rejsehjemmel må ikke misbruges. Det betragtes eksempelvis som misbrug, hvis

- der er rettet i dato eller zoner eller foretaget andre ændringer,
 - nummeret på pendlerkortets stamkort og værdiindlæg ikke er ens,
 - rejsehjemlen er forfalsket eller videresendt,
-
- billede på pendlerkort ikke er fastgjort med ubrudt nitte (pariserring) eller lamineringslomme er åben,
 - kunden rejser på en anden kundetype, end kunden er berettiget til,
 - kunden rejser alene på en andens rejsekort personligt, kortindehaveren skal altid selv være checket ind på kortet på de rejser, hvor et rejsekort personligt benyttes.

Misbrug af rejsehjemmel kan være strafbart. Misbrug medfører, at rejsehjemlen inddrages, at forholdet anmeldes til politiet, og at selskabet foruden almindelig kontrolafgift kan fremsætte erstatningskrav.

Ved misbrug af mobilbilletter gælder, at ved begrundet mistanke om misbrug eller overtrædelse af reglerne kan både afsender og modtager af rejsehjemlen blive retsforfulgt og/eller spærret for køb af mobilbilletter/-kort.

Læs mere om regler for spærring hos de enkelte selskaber på de respektive hjemmesider (se afsnit 21).

Sydtrafik har dog valgt ikke at inddrage kortet, så ejeren af kortet fortsat kunne benytte det.”

På ankenævnets vegne

Tine Vuust
Nævningsformand